

OTSUS

Vaidlustusaja number	283-25/296622
Otsuse kuupäev	13.01.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	OÜ N&V vaidlustus Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti riigihankes „Narva linna haljasalade hooldustööd 2026-2027“ (viitenumber 296622) ühispakkujate OÜ GULIB ja Aktsiaseltsi Vant pakkumuse edukaks tunnistamise ning ühispakkujate OÜ GULIB ja Aktsiaseltsi Vant kvalifitseerimise ning nende kõrvaldamata jätmise otsustele riigihanke osas 1
Menetlusosalised	Vaidlustaja, OÜ N&V, esindaja vandeadvokaat Kaarel Berg Hankija, Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet, esindaja vandeadvokaat Andrei Matvejev Kolmas isik, ühispakkujad OÜ GULIB ja Aktsiaselts Vant, esindajad Leonid Guljajev ja Yuri Barkov
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 5 ja RHS § 198 lg 1 alusel

- 1. Rahuldada OÜ N&V vaidlustus ja tunnistada kehtetuks Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti otsused ühispakkujate OÜ GULIB ja Aktsiaseltsi Vant pakkumuse edukaks tunnistamise ning ühispakkujate OÜ GULIB ja Aktsiaseltsi Vant kvalifitseerimise ning nende kõrvaldamata jätmise kohta riigihanke osas 1**
- 2. Mõista Narva Linnavalitsuse Linnamajandusametilt OÜ N&V kasuks välja lepingulise esindaja kulud summas 3500 eurot (käibemaksuta) ja riigilõiv 1280 eurot.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole

seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 07.07.2025 avaldas Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusega riigihanke „Narva linna haljasalade hooldustööd 2026-2027“ (viitenumber 296622) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid, sh Tehnilise kirjelduse (edaspidi TK).

Riigihange on jagatud kolmeks osaks, sh 1. osa – Vanalinn, Kesklinn, Juhkentali (edaspidi Osa 1).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitasid Osas 1 pakkumuse neli pakkujat, nende hulgas OÜ N&V ning ühispakkujad OÜ GULIB ja Aktsiaselts Vant.

Käesolevas otsuses, kui seda ei ole eraldi märgitud, käsitletakse üksnes Osa 1.

2. Hankija tunnistas 28.11.2025 otsusega edukaks ühispakkujate OÜ GULIB ja Aktsiaseltsi Vant pakkumuse (edaspidi Otsus) ning kvalifitseeris ühispakkujad OÜ GULIB ja Aktsiaseltsi Vant ja jättis nad kõrvaldamata.

3. 08.12.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) OÜ N&V (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus ühispakkujate OÜ GULIB ja Aktsiaseltsi Vant (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumuse edukaks tunnistamise ning Kolmanda isiku kvalifitseerimise ning kõrvaldamata jätmise otsustele.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 16.12.2025 kirjaga nr 12.2-10/283 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 19.12.2025 ja neile vastamiseks 29.12.2025. Hankija 29.12.2025 taotluse alusel pikendas vaidlustuskomisjon Hankijale ja Kolmandale isikule täiendavate seisukohtade esitamise aega kuni 30.12.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitasid täiendava seisukoha ja menetluskulude taotluse Vaidlustaja ja Kolmas isik. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, OÜ N&V, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Kolmas isik esitas Riigihankes pakkumuse maksumusega 722 736,00 eurot. Vaidlustaja pakkumus oli maksumuselt järgmine: 1 045 283,54 eurot.

Kuna Kolmanda isiku pakkumuse maksumus oli märkimisväärselt madalama hinnaga kui maksumuselt järgmine pakkumus ja kõigi pakkumuste keskmine maksumus, pöördus Vaidlustaja 06.11.2025 Hankija poole järelepärimisega, kas Hankija on alustanud RHS § 115 lg 1 alusel Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse kontrolli läbiviimist. Hankija vastas 19.11.2025, et oli saatnud Kolmandale isikule päringu pakkumuse maksumuse põhistamiseks, Kolmas isik vastas sellele 14.11.2025 ja selgituste põhjal leidis Hankija, et puudub alus pidada Kolmanda isiku pakkumuse maksumust põhjendamatult madalaks.

Vaidlustus on esitatud põhjusel, et Kolmanda isiku pakkumus on põhjendamatult madal.

5.2. Ei saa olla vaidlust, et Hankijal tekkis kahtlus Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuse osas, kuna vastasel juhul ei olnuks Hankijal kohustust RHS § 115 lg 1 aluse kontrolli läbiviimist alustada.

Hankija Otsuses toodud põhjendused Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse kohta on

2 (13)

ebapiisavad ja Hankija Otsus ei vasta põhjendamiskohustuse nõuetele. Hankija 19.11.2025 kiri ega Otsus ei sisalda Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse kujunemise kohta üksikasjalikke põhjendusi vaid üksnes üldisi selgitusi, mille põhjal ei ole võimalik kontrollida, milline oli kontrolli läbiviimise põhjalikkus ja milliste selgituste põhjal jõudis Hankija järeldusele, et Kolmanda isiku pakkumuse maksumus ei ole põhjendamatult madal.

5.3. Kui Kolmanda isiku 14.11.2025 selgitus sisaldab asjakohatuid põhjendusi või üksnes formaalseid ja üldsõnalisi kinnitusi, tuleb pakkumus RHS § 115 lg 8 alusel ebapiisavate selgituste tõttu tagasi lükata. Juba ainuüksi seetõttu võib jõuda järeldusele, et Hankija läbi viidud kontroll ei vasta RHS § 115 lg-te 1 ja 8 nõuetele.

5.4. Riigihankega tellitavate tööde hulka kuuluvad mh järgmised tegevused:

- niitmistööd ja haljasalade hooldustööd;
- sügisene ja kevadine koristus, mis sisaldab mh lehtede koristust ja väljavedu;
- jäätmete, prügi, prahi väljavedu;
- suvine hooldus;
- talvine hooldus;
- linnainventari, koerte platside, mängu- ja spordiväljakute, jalakäijate teede, jõeäärsete alade rentslite, vee äravoolurennide ja -torude, vihmaveerennide hooldustööd.

Neid töid tuleb kokku teha 632 150,12 m² suurusel pinnal.

Minimaalselt tuleb teenuse osutamiseks kanda kulusid tööjõule, tehnikale (kui seda ei ole, siis tuleb tehnika osta või laenata), tehnika kütusele (või muule energiaallikale) ja hooldusele ning koristusvahenditele.

5.5. Pakkumuse maksumuse kontrolli läbiviimisel peaks Hankija eelkõige välja selgitama, kas pakutud hindade juures on võimalik katta vähemalt lepingu täitmisega seotud otsesed kulud. Vaidlustaja hinnangul ei ole see usutav juba seetõttu, et Vaidlustaja esitas pakkumuse maksumusega 1 045 283,54 eurot, mis katab kõik teenuse osutamiseks vajalikud kulud, kuid Kolmanda isiku pakkumuse maksumus oli sellest 30,86% võrra madalam.

5.6. Kahe varasema OÜ GULIB hankelepingu maksumuse suurendamine.

5.6.1. Hankija alustas 25.10.2021 riigihanget „Narva linna haljasalade hooldustööd 2022-2023“ (viitenumber 242498, edaspidi Riigihange 242198), mille hooldustööde objektide kogupindala 629 750 m² on võrdväärne Osa 1 hooldustööde objektide kogupindalaga (632 150,12 m²). Algne täitmise periood (01.02.2022–31.12.2023, s.o 19 kuud) oli lühem kui Riigihankes (kaks aastat, s.o 24 kuud). OÜ GULIB pakkumus osutus edukaks maksumusega 838 110,69 eurot. Seega kuigi hooldustööde objektide pindala maht oli sarnane Riigihankega, oli algne täitmise periood lühem ja pakkumuse maksumus kõrgem. Nelja aasta jooksul on kõik sisendhinnad ning ühes sellega teenuse osutamise kulud oluliselt kasvanud.

5.6.2. Riigihankes 242498 esitatud pakkumuse maksumusega 838 110,69 eurot ei olnud OÜ-l GULIB võimalik hankelepingu täitmise kulusid katta. Selle tulemusena saavutas OÜ GULIB hankelepingu maksumuse suurendamise 20,80% võrra, kusjuures tööde objekti pindala maht ega sisu ei muutunud. Vaidlusaluse Riigihanke maht on praktiliselt sarnane Riigihankega 242498, kuid täitmise periood on kolme kuu võrra pikem. Sealjuures on töövõtja kohustusi suurendatud ja karmistatud. Puudub igasugune mõistlik seletus, kuidas saab Kolmas isik pakkuda Riigihankes pikema perioodi ja sama mahu juures võrreldes Riigihankega 242498 madalamat hinda. Vaidlustaja hinnangul on võimalik seda seletada üksnes sellega, et ka Riigihankes ei kata Kolmanda isiku pakkumuse maksumus lepingu täitmise tegelikke kulusid.

5.6.3. Riigihankes on tööde sisuline maht märkimisväärselt kasvanud ning töövõtja kohustusi

on oluliselt karmistatud. Täiendatud on hooldusstandardeid, lisatud on uusi objekte, rohkem tehnika- ja GPS kohustusi, jäätmete liigiti kogumise kohustusi ning vastutust linnainventari ja uute seadmete osas (päikesejaamad, nutikad prügikastid). Kokkuvõttes on peamine muudatus selles, et töövõtjalt oodatakse laiemat vastutust, suuremat ennetavat kontrolli ning uute tehnoloogiliste lahenduste kasutusele võtmist, mida eelmistes hangetes ei olnud, sh on Hankija ette kindlaks määratud, et igas Riigihanke osas tuleb uue linnamööbli ostmisele kulutada 25 000 eurot (käibemaksuta) aastas, mis tähendab, et kui töövõtja täidab hankelepingut kõigi kolme osa peale, tuleb tal kahe aasta jooksul kulutada linnamööbli ostmisele 150 000 eurot.

5.7. Kolmanda isiku tõenäoline eesmärk on tulevikus tasu tõstmise nõudmine Hankijalt. Tegemist ei ole legitiimses eesmärgiga pakkumuse esitamisel ning sellisel juhul on pakkumus põhjendamatult madal (vt Riigikohtu otsuseid asjas nr 3-20-924, p 26, ning asjas nr 3-20-2362, p 25.1). Juhul, kui Kolmas isik ei saavuta lepingu maksumuse tõstmist, on tõenäoline, et lepingu täitmine satub ohtu.

5.8. Kolmanda isiku kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise õigusvastatus

Kuna Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine oli õigusvastane, ei oleks tohtinud Kolmanda isiku osas läbi viia ka pakkumuse kõrvaldamise aluste kontrolli ega Kolmandat isikut kvalifitseerida.

5.9. Vaidlustaja esitas 19.12.2025 täiendava seisukoha

5.9.1. Hankija põhjendab vastuväiteid kokkuvõtlikult järgmiste argumentidega:

- Hankija ei olnud kohustatud alustama Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse kontrolli, kuid küsis Kolmandalt isikult siiski kinnituse, et tema pakkumuse maksumus oli põhjendatud;
- Vaidlustaja ise on varasemalt taotlenud Hankijalt hankelepingute maksumuse tõstmist;
- Riigihankes olid tingimused oluliselt leebemad kui varasemate samasisuliste riigihangete tingimused.

Kolmanda isiku vastus põhineb peaauglikult samuti väitel, et Riigihankes olid tingimused ja mahud väiksemad, mis õigustasid madalamat hinda.

Vaidlustaja ei nõustu Hankija ja Kolmanda isiku vastuväidetega.

5.9.2. Kui Hankija on RHS § 115 lg 1 alusel kontrolli alustanud, ei oma enam tähtsust, kas kontrolli alustamine oli põhjendatud või mitte.

5.9.3. Hankija väitel pidas ta Kolmanda isiku selgitusi tõsiseltvõetavaks, kuid ärisaladust sisaldavaks. Kuna Hankija on ka väitnud, et Kolmas isik esitas kinnituse, et tema pakkumuse maksumus on põhjendatud, palub Vaidlustaja vaidlustuskomisjonil kontrollida, kas esitatud selgitused on nõuetekohased ja põhjendavad pakkumuse madalat maksumust.

5.9.4. Hankija võrdlus Vaidlustajaga sõlmitud hankelepingute muutmise kohta on asjassepuutumatu. Sõltumata sellest, kas Vaidlustajaga sõlmitud hankelepinguid on muudetud ning mis oli muudatuste põhjuseks, ei anna see Kolmandale isikule õigust esitada põhjendamatult madala maksumusega pakkumust. Tegemist ei ole ka võrreldavate olukordadega. Vaidlustajal esines ettenägematutest asjaoludest tulenev vajadus kahe hankelepingu (teede ehitustööde töövõtulepingud) muutmiseks ning ülejäänud kahe hankelepingu muutmise initsiatiiv tuli Hankijalt (teehoolduse töövõtulepingud). Seevastu Kolmas isik taotles hankelepingu muutmist olukorras, kus ta oli teadlikult pakkunud vanasid hindasid, mis ei katnud teenuse osutamise kulusid.

5.9.5. Riigihanke maht ja töödele esitatud nõuded ei ole varasemaga võrreldes vähenenud ega leebemad. RHAD-i vaidlustamise tulemusel muudeti RHAD-i väheolulisel määral:

- vaidlustusasjas nr 171-23/271119 olid vaidlustuse esemeks kvalifitseerimise tingimustes sisaldunud töötajate arvu nõue, hankelepingu p 1.1, RHAD „Juhised pakkujale“ p 1.4 ning hanketeate p-id 2.1 ja 5.1. Vaidlustuse ulatus ja vaidlustuse rahuldamise ulatus ei mõjutanud Riigihankes kehtestatud tööde mahtu ja tööde tegemisele esitatud sisulisi nõudeid;
- vaidlustusasjas nr 177-25/296622 rahuldati vaidlustus Riigihanke osade 1–3 tehnilise kirjelduse ptk-s 1 esitatud üldnõuete p-i 8 osas, mis pani kohustuse riskianalüüsi tegemiseks, ning hooldustööde nõuete p-ide 2.2, 16, 4.2, 7.3.1, 7.3 ja 8 osas. Vaidlustuse tulemusel tehtud otsuses leiti, et üksnes lumekoristuse osas olid nõuded liialt ranged ning ülejäänud vaidlustus rahuldati muudel põhjustel. Lumekoristus Riigihankest välja ei jäänud, kuid võrreldes algsete nõuetega ei ole enam kellaegade nõuet. Maht jäi samaks;
- vaidlustusasjas nr 175-25/296622 rahuldati vaidlustus üksnes RHAD „Juhised pakkujale“ p-i 10 ning hankelepingu eelnõu p-ide 1.4 ja 12.1.1 ning 9.12 osas. Hankevaidluse tulemus ei mõjutanud sisuliselt tööde mahte ega nõudeid.

Seega ei ole põhjendatud Hankija väide, et nende vaidlustusmenetluste tulemusel oleks võrreldes Riigihankega 242498 hilisemates hangetes, sh Riigihankes, muudetud töö mahtusid ja nõudeid töövõtjate leebemaks.

5.9.6. Hankija on üldistavas stiilis kirjeldatud, mida on tehtud leebemaks, kuid ei ole viidanud ühelegi konkreetsele RHAD-i punktile. Kui süveneda Hankija väljatoodud nimekirja, siis järeldub, et need väited ei ole ka põhjendatud:

- asjaolu, et tööde teostamiseks ei ole kindlat kellaega ega kuupäeva, kuid on hooldustsüklid ja reageerimisaeg, ei tähenda töövõtjale mingit olulist muutust töödega kaasneva kulu osas, kuna töövõtja peab endiselt tegema töid mahus ja kvaliteediga, mis on TK-s ette nähtud;
- Hankija väidab, et niitmistööde nõuded, muud tööd ning ilmastikust sõltuvad tööd olevat tehtud paindlikumaks ning tellija sanktsioonide rakendamist on muudetud paindlikumaks. Seegi ei tähenda töövõtjale mingit olulist muutust töödega kaasneva kulu osas, kuna töövõtja peab endiselt tegema töid mahus ja kvaliteediga, mis on TK-s ette nähtud.

Hankija väide, et Riigihankes on tingimused oluliselt leebemad ja paindlikumad ning sanktsioonide riski on vähendatud, on valdavas osas põhjendamatud või asjassepuutumatud, kuna Hankija väidetest ei tulene, et see vähendaks lepingu täitmise mahtusid ning kulusid töövõtja jaoks. Hankija ei ole esitanud vastuväited Vaidlustaja väidetele, et tegelikult on Riigihankes lisatud erinevaid üldnõudeid ja kohustusi ning paljude tööde osas on nõuded muutunud rangemaks (sh linnamööbli ost). Puude hooldus ning lillede ost ja istutus ei vähenda kõiki asjaolusid arvestades töövõtja kulusid märkimisväärselt. Need kohustused on küll välja jäetud, kuid see kulu ei ole kõiki kohustusi arvestades märkimisväärne.

5.9.7. Hankija ja Kolmanda isiku muud väited Kolmanda isiku pakutud hindade ja Vaidlustaja pakutud hindade osas on arusaamatud ja põhjendamatud. Hankija arutluskäik Kolmanda isiku pakutavast stabiilsest hinnatasemest on arusaamatu ja ebaloogiline. Kolmas isik on ise teatanud, et Riigihankes 242498 pakutud hinnatase oli aegunud ega võimaldanud lepingut täita. Isegi kui jätta lepingumuudatus kõrvale, oleks ikkagi majanduslikult ebaloogiline, et Kolmas isik saaks 2019. aasta riigihankes pakutud hindadega samaväärset hinda pakkuda veel ka aastal 2025.

6. Hankija, **Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Teenuste riigihangete puhul on hankijal õigus kontrolli teostada vaid siis, kui ta leiab, et pakkumuse maksumus on hankelepingu eset arvestades põhjendamatult madal ja Riigihanke puhul ei laiene Hankijale RHS § 115 lg-st 2 tulenev kohustus.

Osa leeldatav maksumus on 800 000 eurot ilma käibemaksuta ja see on määratud lähtudes

eelnevate samade tööde teostamise maksumusest. Kolmanda isiku pakkumuse maksumus ei erine sellest oluliselt.

6.2. 17.11.2025 esitas Kolmas isik vastuse Hankija järelepärimisele maksumuse põhjendatuse kohta. Hankija pidas esitatud seletust tõsiseltvõetavaks. Hankija arvates on teenuse maksumus vahemikul 700 000 – 800 000 eurot realistlik.

6.3. Vaidlustaja arvates on Kolmas isik esitanud teadlikult põhjendamatult madala maksumusega pakkumuse, lootes hiljem lepingu täitmisel hinda tõsta, viidates OÜ GULIB ja Hankija vahel varasemalt sõlmitud lepingu täitmisel tekkinud kirjavahetusele (2023. aasta kirjavahetus).

Vaidlustaja etteheide on alusetu ja Vaidlustaja on ise korduvalt palunud samadel asjaoludel lepingute hinda suurendada, st Vaidlustaja jaoks oli põhjendatud taotleda hankelepingute maksumuste tõstmist, viidates sõjale Ukrainas ja sellega kaasnenud majanduslikele raskustele, kuid samas käsitleb ta OÜ GULIB käitumist muustrina, mis justkui näitab Kolmandate isikute kavatsust tõsta Riigihankes tellitavate tööde maksumust hankelepingu täitmisel.

6.4. Hankija on seisukohal, et ebakorrektnel on võtta pakkumuse maksumuse põhjendatuse hindamisel arvesse Riigihankes 242498 esitatud OÜ GULIB pakkumuse maksumust.

Riigihanke 242498 ja Riigihanke tehnilised kirjeldused on omavahel oluliselt erinevad. Pärast Riigihanget 242498 on toimunud mitmed vaidlustusmenetlused (vaidlustusajad 171-23/271119, 177-25/296622 ja 175-25/296622) ja kõigi vaidlustuste sisuks oli varasemates riigihangetes (mh Riigihankes 242498) kehtestatud tehniliste ja lepinguliste tingimuste leebemaks muutmine (nt kehtestada lumekoristamise ajad tsüklitena, määratleda täpsemalt tööde mahud, pindalad jms). Arvestades, et Hankija on vaidlustuskomisjoni otsuste alusel oluliselt muutnud tehnilisi tingimusi, on mõistlik eeldada, et sellega väheneb ka Riigihanke maksumus.

6.5. Hankija ei nõustu Vaidlustaja analüüsiga, et riigihanke viitenumber 271119 (edaspidi Riigihange 271119) tehnilise kirjelduse ja Riigihanke TK võrdluses on Riigihanke tingimused karmimad. Riigihanke tingimused on olulisemalt leebemad kui aastatel 2018 ja 2022, samuti 2023, korraldatud riigihangete tingimused.

Riigihankes ei esitanud Hankija nõuet pakkuja meeskonnas konkreetsete spetsialistide olemasolu kohta. Samuti puudus nõue jäätmeloa olemasolu kohta. Riigihankes toimunud kahe vaidlustusmenetluse tulemusel on teenuse osutamise tingimusi oluliselt muudetud töövõtja jaoks sõbralikumaks: tingimused on oluliselt leebemad ja paindlikumad, vähendades töövõtja lepingulisi ja sanktsiooniriske ning võimaldades teenuse osutamist paremini vastavalt tegelikele oludele, hooajalisusele ja objektide kasutusintensiivsusele.

6.6. Vaidlustaja väide, et Riigihankes 242498 OÜ-ga GULIB sõlmitud lepingu hinna suurendamine näitab, et OÜ-l GULIB on kalduvus suurendada teenuse maksumust lepingu täitmisel, on väär. Vaidlustaja saab valesti aru lepingu hinna suurendamise põhjustest. Lepingut pikendati 4,5 kuu võrra vaidlustusmenetluse tõttu. Tegelikult lepingu maksumuseks kujunes 995 044,00 eurot.

6.7. Hankija ei pidanud vajalikuks tsiteerida Kolmanda isiku selgitusi Otsuses ärisaladuse põhjusel, kuid teavitas menetluspooli teostatud kontrollist ning sellest, et Hankija on veendunud, et pakkumuse maksumus on põhjendatud.

6.8. Õige ei ole Vaidlustaja etteheide, et Hankija ei võtnud arvesse varem OÜ-ga GULIB sõlmitud lepingutes toimunud hinnatõusu. Hankija võttis seda asjaolu arvesse, kuid arvestas mh Vaidlustajaga sõlmitud lepinguid aastatel 2022–2023, leides, et Venemaa Ukraina-vastase rünnaku ja sellega põhjustatud majanduslanguse tingimustes EL-is ja Eestis oli tol ajal

töövõtjate poolt lepingu hindade suurendamise taotluste esitamine väga tavapärane. Samuti võeti arvesse asjaolu, et OÜ-ga GULIB sõlmitud lepingute hindade muutmise on peamiselt tingitud sellest, et lepingute täitmise aega pikendati oluliselt.

6.9. Arvestades varasemates menetlustes OÜ GULIB esitatud pakkumusi ja leebemaks muudetud Riigihanke tingimusi, ei erine OÜ GULIB pakkumuse maksumus oluliselt ei 2021. aastal esitatud pakkumuse ega ka 2023. aastal esitatud pakkumuse maksumusest.

6.10. Isegi kui Otsuses esitatud kaalutlused Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse kohta on ebapiisavad, tuleb arvestada sellega, et suurem osa analüüsitud andmetest on ärisaladuses. Kõik kaalutlused on tehtud lähtudes sellest, et Hankija oli üks ja sama kõikides eespool nimetatud riigihangetes ning hangetega tegeles sisuliselt sama meeskond. Seega puudub Hankijal kahtlus selles, et Hankijal olid kõik andmed Otsuse tegemise ajal olemas ja need olid arvesse võetud. Samuti on põhjendamatult madala maksumusega pakkumuse kontroll suunatud eeskätt sellele, et Hankija saaks veenduda, et pakkuja on võimeline pakutud maksumusega lepingut täitma. Antud veendumuse kujundamisel ei ole keelatud lähtuda ka Hankija varasematest kogemustest konkreetse pakkujaga. Hankija kogemus OÜ-ga GULIB, samuti Aktsiaseltsiga Vant näitab, et Kolmandal isikul puudub kalduvus põhjendamatult nõuda lepingu hinna suurendamist.

6.11. Hankija esitas 30.12.2025 täiendava seisukoha.

6.11.1. Hankija alustas Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontrolli ning viis selle lõpuni. Hankija pidas Kolmanda isiku seletusi usaldusväärseteks, kuna pakkuja viitas hinna kujunemisel varasemale kogemusele Narvas samalaadsete hangete täitmisel, pakkuja poolt hangete teostamisel välja töötatud tootmisprotsessidele ning logistikale. OÜ GULIB osutas muu hulgas sellele, et on objektiga väga hästi tuttav ning saab kasutada oma logistilisi lahendusi, mis võimaldavad kulusid vähendada.

6.11.2. Hankija viited Vaidlustajaga sõlmitud hankelepingute muutmisele on asjakohased. Vaidlustaja on rajanud oma vaidlustuse väitele, et OÜ GULIB ei ole usaldusväärne partner, kuigi ka Vaidlustaja ise on palunud temaga varem sõlmitud sama esemega hankelepingu hinna suurendamist. Jääb ebaselgeks, mis põhjusel peaksid sarnastel asjaoludel ja sarnaste tingimustega lepingumuudatused tekitama Hankijas kahtlusi OÜ GULIB usaldusväärsuse suhtes, aga mitte Vaidlustaja suhtes.

6.11.3. Hankija ei ole nõus Vaidlustaja väitega, et võrreldes Riigihankega 242498 ei ole Riigihanke 271119 ning vaidlusaluse Riigihanke nõudeid muudetud leebemaks. Nt Riigihankes 242498 olid tingimused arboristile, nõue olmejäätmete ning biolagunevate aia- ja haljastusjäätmete käitlemiseks jäätmeloa ja käitluslitsentsi või vastavasisuliste kokkulepete olemasoluks jäätmekäitlusettevõttega, lisaks nõue tööde teostamiseks vajaliku tehnika olemasoluks juba pakkumuse esitamise ajaks. Oluliselt on muudetud ka tehnilisi tingimusi, eelkõige selles osas, et Riigihankes 242498 oli nõue teostada lumekoristust konkreetseks kellaajaks, samas kui käesolevas Riigihankes on lumekoristuse ajavahemik määratud hooldustsükli kaudu. Samuti on oluliselt täpsustatud või muudetud teenuse mahud.

Riigihankes 271119 oli nõue pakkuja meeskonnale (aiandus tase 4, nooremaednik tase 3, iluaednik tase 5, maastikuhooldaja tase 4, metsamajanduse spetsialist tase 5, maastikuehitaja tase 4 või 5), samuti nõue, et olmejäätmete ning biolagunevate aia- ja haljastusjäätmete käitlemiseks peab olema jäätmeluba ja käitluslitsents või vastavasisulised kokkulepped jäätmekäitlusettevõttega. Riigihankega võrreldes on erinev ka tehnilist kirjeldus.

Eeltoodud muudatused kinnitavad, et Riigihankes kehtestatud tingimused on objektiivselt leebemad. Muudatuste eesmärk ei olnud teenuse kvaliteedinõuete vähendamine, vaid tööde teostamise viisi ja ajastuse reguleerimise ülemäärase detailsuse vähendamine ning töövõtjale

suurema tehnoloogilise ja korraldusliku kaalutlusruumi andmine.

6.11.4. Riigihanke 242498 tehniline kirjeldus on mahukas, detailne ja mikrotasandil reguleeriv, sätestades paljude tööde osas täpsed kellaajad, kuupäevad, sagedused, mahud ning konkreetsed teostusviisid. Vaidlusaluses Riigihankes on TK kujundatud üldisemate tulemusnõuetena, jättes töövõtjale oluliselt suurema otsustusruumi tööde korraldamisel ja ajastamisel. Eeskätt ilmneb erinevus haljasalade niitmise ja hoolduse nõuetes, oluline erinevus seisneb ka koristus- ja puhastustööde detailsuses, samuti on Riigihankes leebemaks muudetud nõuded töövõtja organisatsioonile ja ressurssidele. Märkimisväärne on ka linnamööbli ja inventari hoolduse regulatsiooni erinevus. Riigihanke 242498 tehniline kirjeldus sätestab üksikasjalikud nõuded praktiliselt iga inventarieseme kohta (pingid, prügikastid, mänguväljakud, purskkaevud jm), sh täpsed tähtajad värvimiseks, pesemiseks ja remondiks. Käesolevas Riigihankes on inventari hooldus koondatud üldnõuetesse, rõhutades korrashoiu ja ohutuse eesmärki, mitte konkreetsete toimingute detailset ajastust. Lisaks sisaldab Riigihanke 242498 tehniline kirjeldus ulatuslikke ja detailseid istutus-, lillekujundus- ning puistuhoiduse nõudeid koos täpsete mahtude, istikute arvude, istutusala pindalade ja ajakavadega. Riigihankes on sellised detailid oluliselt koondatud või reguleeritud viidetega hooldusjuhenditele ja tellija kooskõlastustele, mis võimaldab paindlikumat reageerimist tegelikele vajadustele ja väldib üleliigset normatiivset koormust.

6.11.5. Riigihankes kehtestatud tehnilised tingimused on leebemad, kuid varasemates riigihangetes kasutatud tingimused, mis omakordselt võivad tuua kaasa selle Kolmas isik esitas Riigihankes pakkumuse maksumusega, mis on suhteliselt samas summas kui OÜ GULIB poolt varasemates menetlustes esitatud pakkumused.

7. Vaidlustusmenetlusse Kolmanda isikuna kaasatud ühispakkujad **OÜ GULIB ja Aktsiaselts Vant** vaidlevad vaidlustusele vastu.

7.1. Vaidlustaja väide, et Kolmanda isiku pakkumus on põhjendamatult madal, on ekslik. Hankija on täitnud oma RHS §-i 115 kohase kontrollikohustuse ja Kolmas isik on esitanud ammendavad selgitused.

7.2. Kolmas isik selgitas Hankijale 14.11.2025 saadetud kirjas (sisaldab Vaidlustaja ärisaladust) detailselt, kuidas on pakkumuse maksumus kujunenud ja miks see on jätkusuutlik. Hinna konkurentsivõime tugineb Kolmanda isiku pikaajalisele kogemusele Narva linnas ja sellest tulenevale efektiivsusele, mitte alapakkumusele:

- logistika optimeerimine: Kolmandal isikul on detailne teadmine hooldusaladest (Vanalinn, Juhkentali, Kesklinn). See võimaldab maksimaalselt säästlikult planeerida marsruute ja ühendada töid, vähendades oluliselt tühisõite ja ajakulu;
- tehniline lahendus: hinnakujundus põhineb strateegial kasutada spetsialiseeritud tehnikat ja seadmeid, mis tõstavad tööde teostamise efektiivsust ja vähendavad tööjõukuluseid (RHS § 115 lg 7 p 2);
- kogemuspõhine arvutus: maksumus on kalkuleeritud varasemate analoogsete Narva linna haljasalade hoolduslepingute tegelike kulude alusel, mis on kohandatud Riigihanke nõuetele.

Seega on Kolmas isik tõendanud, et hind on reaalne, katab kõik kulud ja tuleneb ettevõtte operatiivsest eelisest.

7.3. Vaidlustaja tugineb võrdlusele varasema perioodiga (2022–2024) väites, et kuna toona oli vajalik lepingu maksumust suurendada, on praegune madalam hind ebarealistlik. See väide on faktiliselt väär, kuna jätab arvestamata tööde sisu ja mahu olulise vähenemise Riigihankes. Kolmanda isiku pakkumus Riigihankes on madalam kui 2022–2024 lepingu hind seetõttu, et tööde maht on märkimisväärselt vähenenud (puuduvad puude hooldus ja lillede istutus), mitte

seetõttu, et tegemist oleks alapakkumusega.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. Vaidlustuse lahendamisel ei ole vaja kontrollida, kas Hankijal pidi või võis tekkida kahtlus Kolmanda isiku pakkumuse põhjendamatult madalast maksumusest. Fakt on see, et Hankijal selline kahtlus tekkis ja ta algatas RHS §-i 115 kohase pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontrollimenetluse. Riigikohus on otsuse 3-19-1825 p-is 15 sedastanud: kui hankija pakkujalt juba selgitust küsis, algatas ta sellega, sõltumata pöördumise ajendist, pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontrolli ning tal tuli pakkuja vastust ka sisuliselt hinnata.

Seega asjas ei oma mingit tähtsust, mis ajendil Hankija 14.11.2025 Kolmanda isiku poole järelepärimisega tema pakkumuse madala maksumuse kohta pöördus (kas kahtlus tekkis Vaidlustaja vastavasisulise märgikirja tõttu Hankijale) või kas kahtlus põhjendamatult madalast maksumusest Hankijal üldse tekkima pidi.

9. Vaidlustaja väitel rikub Otsus põhjendamiskohustust, millega vaidlustuskomisjonil tuleb antud juhul nõustuda.

9.1. Euroopa Kohtu Üldkohtu (kolmas koda) otsuses on põhjendamiskohustuse kohta märgitud otsuse T-392/15, p-is 11 järgmist: *Kui hankija on pakkumuse edukaks tunnistanud, siis järeldub sellest kaudselt, kuid selgelt, et ta leidis, et pole näitajaid, mis viitaksid sellele, et nimetatud pakkumus oli põhjendamatult madala maksumusega. Need põhjendused tuleb aga teatavaks teha väljalangenud pakkujale, kes seda sõnaselgelt taotleb.* Direktiivid ja RHS ei näe Hankijale ette suuremat põhjendamiskoormust.

Isegi kui RHR-ist ei nähtu, et Vaidlustaja oleks selgitusi Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse kohta küsinud pärast Otsust ja kõik Vaidlustaja pöördumised jäävad aega enne Otsuse tegemist (viimane märgukiri Hankijale on esitatud 17.11.2025, sõnum: 1029185, millele Hankija vastas 19.11.2025), möönab vaidlustuskomisjon, et veel ühe selgitustaotluse esitamisel ei oleks Vaidlustaja tõenäoliselt saanud Hankijalt rohkem või sisukamat vastust (põhjendusi) kui oli esitatud Hankija 19.11.2025 vastuses Vaidlustajale, kuna just nendele põhjendustele (ja nende esitamisele Vaidlustajale) on Hankija viidanud ka Otsuse preambulis (*Faktilised asjaolud ja menetluskäik*, kolmas lõik). Seega Hankija ise käsitleb Vaidlustajale 19.11.2025 esitatut *põhistuste ja järeldustena* selle kohta, miks Kolmanda isiku poolt esitatud selgitused *ei anna alust pidada pakkuja pakkumuse maksumust põhjendamatult madalaks*.

9.2. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Otsuses sisalduv selgitus: *14.11.2025 esitas OÜ GULIB hankija päringule vastuse ja selgitused. Hankija leidis, et OÜ GULIB poolt esitatud seletused ja põhjendused ei anna alust pidada pakkuja pakkumuse maksumust põhjendamatult madalaks* ega ka Hankija 19.11.2025 vastuses Vaidlustaja märgukirjale esitatu (*Teatame, et OÜ-le GULIB saadeti päring pakkumuse maksumuse põhjustamiseks. 14.11.2025 esitas OÜ GULIB hankija päringule vastuse ja selgitused. Hankija leidis, et OÜ GULIB poolt esitatud seletused ja põhjendused ei anna alust pidada pakkuja pakkumuse maksumust põhjendamatult madalaks. Hankija kontrollis kooskõlas RHS §-s 115 sätestatuga, kas OÜ GULIB pakkumuse maksumuses sisalduvad kõik hankijale pakutavad tööd ja selleks vajalikud vahendid, kas hind on reaalne ning leidis, et pakkuja pakkumuse maksumus ei ole põhjendamatult madal, sh arvestades I osa hanke eeldatavat maksumust ja OÜ N&V esitatud pakkumuse maksumust*) ei anna mingit asjakohast teavet selle kohta, millised olid need põhjendused, mis said veenda ja veensid Hankijat selles, et Kolmanda isiku pakkumuse maksumus ei ole põhjendamatult madal.

9.3. Arvestades Otsuses esitatud põhjendusi, Hankija 14.11.2025 selgitustaotluses (sõnum: 1025591) Kolmanda isiku käest küsitut ja Kolmanda isiku poolt 17.11.2025 vastatut on selge, et Kolmas isik ei ole oma põhjendustes tuginenud töömahtude olulisele vähenemisele

Riigihankes võrreldes varasemate analoogsete riigihangete mahtudega ja Hankija ei ole sellise põhjendusega seotult teinud mis tahes järeldusi ka Otsuses - Hankija sellekohastele väidetele ei ole võimalik ühestki Riigihankes koostatud dokumendist kinnitust saada, rääkimata sellest, et Otsuse õiguspärasuse kontrollimisel, eriti arvestades, et Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuse hindamine saab käia vaid läbi kaalutlusõiguse teostamise, oleks võimalik tõsikindlalt väita, et Hankija on nendest asjaoludest/kaalutlustest Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse hindamisel ja Otsuse tegemisel ka tegelikult lähtunud.

10. RHS § 115 lg 1 ei sätesta kontrolli läbiviimisele (kontrollitavatele asjaoludele/põhjalikkusele jne) sisulisi erisusi sõltuvalt sellest, kas põhjendamatult madala maksumuse kahtlus tekkis algusest peale Hankijal endal hankelepingu eset arvestades või jõudis ta sellele äratundmisele nt Vaidlustaja surve ja nõudmisel. Hankija selgitustaotlusest peab olema igal juhul mõistev selgitustaotluse esitamise eesmärk ja see peab olema minimaalselt piisava täpsusastmega, et pakkuja saaks anda asjakohase vastuse Hankija kahtluste kohta.

10.1. Hankija saatis 14.11.2025 Kolmandale isikule RHR-i kaudu järgmise selgitustaotluse (sõnum: 1025591):

Palume teid esitada teave riigihanke „Narva linna haljasalade hooldustööd 2026-2027“ I. Osa kohta. Arvestades teie ja teiste pakkujate pakkumuste maksumus hankijal tekitab õigustatud kahtlus teie poolt esitatud pakkumuse maksumuse põhjendamatusest, s.h. arvestades lepingu esemeks olevate tööde mahust ja tööde teostamise perioodist. VAKO ja kohtupraktika järgi peab pakkumuse maksumuse kontroll olema sisuline, mitte üksnes formaalne. Pakkuja peab kontrolli käigus hankijale veenvalt ära põhjendama ja tõendama, et pakkumuse sedavõrd madal hind katab kõik teenuse osutamise kulud ning tegemist ei ole alapakkumusega. RHS §115 lg 1 kohaselt kui hankija leiab, et pakkumuse maksumus on hankelepingu eset arvestades põhjendamatult madal, peab hankija kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis nõudma pakkujalt asjakohast samas vormis esitatud selgitust. Pakkuja on kohustatud esitama selgituse hankijale viie tööpäeva jooksul vastava nõude saamisest arvates. Hankija arvates on teie pakkumuse maksumus võrreldes teiste pakkujate poolt esitatud pakkumustega võib olla põhjendamatult madal ja ei ole realistlik. RHS § 115 lg 7 järgi pakkumuse madal maksumus võib olla põhjendatud eelkõige:

- 1) tootmisprotsessi, teenuse osutamise või ehitusmeetodi säästlikkusega;*
- 2) pakkuja valitud tehnilise lahendusega või erakordselt soodsate tingimustega, mis on pakkujale hankelepingu täitmiseks kättesaadavad;*
- 3) asjade, teenuste või ehitustööde ainulaadsusega;*
- 4) hankelepingu täitmise kohas kehtivate keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonda reguleerivate pakkuja või alltöövõtja täidetavate sätetega;*
- 5) pakkuja võimalusega saada riigiabi.*

Tuginedes ülaltoodule ja juhindudes RHS §115 lg 1 palume anda seletused ja tõendada, et pakkuja pakkumuse maksumus ei ole põhjendamatult madal (s.h. võrreldes teiste pakkujate maksumustega), sh arvestades RHS §115 lg 7. Lisaks palume anda seletused pakkumuse maksumuse kujundamise kohta ning kinnitada/tõendada, et pakkumuse maksumus sisaldub endas kõik RHAD-ga ettenähtud tööd ning pakkuja on võimeline teostada tööd pakkumuses nimetatud maksumusega ning seda, et pakkumuse maksumus on majanduslikult põhjendatud.

[---]

Isegi kui Hankija küsimus Vaidlustajale ei olnud ülemäära detailne, peab vaidlustuskomisjon selgitustaotlust antud juhul piisavalt asjakohaseks ja selgeks (mida küsiti ja miks) selleks, et Kolmas isik saaks esitada asjakohase selgituse oma pakkumuse madala maksumuse põhjendamiseks.

10.2. Kolmas isik vastas 17.11.2025, märkides mh: *Ärisaladus Käesolevas vastuses esitatud detailne arvutus, hinnastamise metoodika ja konkreetset kuluartiklid on Osaihing GULIBi*

ärisaladus RHS § 46¹ lg 2 mõistes. Seega peab Kolmas isik oma ärisaladuseks detailset arvutust, hinnastamise metoodikat ja konkreetseid kuluartikleid, kuid midagi sellist vaidlustuskomisjonile Kolmanda isiku 17.11.2025 vastusest ei nähtu.

Lisaks - alljärgneva Kolmanda isiku poolt Hankijale antud selgituse kokkuvõtte on Kolmas isik esitanud ka vastuseks vaidlustusele vaidlustusmenetluses, mistõttu vaidlustuskomisjon on äratundmisel, et Kolmanda isiku poolt esitatud selgituses ei ole teavet, mille suhtes kohalduks ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse § 5 lg 2. Pakkuja ärisaladusena ei ole kaitstav igasugune teave, mille avalikuks tulekut (millele juurdepääsu) soovib pakkuja mingil põhjusel vältida.

10.3. Kolmas isik selgitab vastuseks Hankija järelepärimisele:

[---] Kinnitame, et meie pakkumus on koostatud äärmiselt hoolikalt ning tugineb meie pikaajalisele kogemusele antud valdkonnas. Tõendame, et esitatud maksumus on majanduslikult põhjendatud, katab kõik teenuse osutamisega seotud kulud ning arvestab täielikult nõutud tööde mahuga.

1. Pakkumuse Maksumuse Põhjendus ja Kogemus (RHS § 115 lg 7 alusel)

1.1. Tootmisprotsessi ja Teenuse Osutamise Säästlikkus (RHS § 115 lg 7 p 1) Osaihing GULIBil on ulatuslik ja kinnitatud kogemus analoogsete haljasalade hooldustööde teostamisel Narva linnas. See kogemus on võimaldanud meil saavutada erakordse operatiivse efektiivsuse: Logistika Optimeerimine: Meie detailne teadmine I. Osa hooldusaladest (Vanalinn, Juhkentali, Kesklinn), mille koondpindala on ligikaudu 632 140 m² (viited: Lisa 1 ja 2a), võimaldab meil maksimaalselt säästlikult planeerida marsruute ja ühendada töid, vähendades oluliselt tühisõite ja ajakulu. Tehniline Lahendus (RHS § 115 lg 7 p 2): Meie hinnakujundus põhineb strateegial kasutada spetsialiseeritud tehnikat ja seadmeid, mis on võimelised oluliselt tõstma tööde teostamise protsesside efektiivsust ja vähendama tööjõukulusid. See tehnoloogiline eelis võimaldab meil alandada üldisi tegevuskulusid.

1.2. Hinnakujundus ja Tööde Mahud Pakkumuse koostamisel oleme arvesse võtnud järgmist: Arvutus Kogemuse Alusel: Pakkumuse maksumus (722 736,00 eurot) on kalkuleeritud varasemate analoogsete Narva linna haljasalade hoolduskontraktide tegelike kulude alusel, arvestades seejuures käesoleva hanke ajakohaseid nõudeid (Lisa 1 ja 2a).

Maksimaalse Piirmäära Arvestamine: Hanke ettevalmistamisel võtsime arvesse hankija poolt määratud eeldatavat maksumust (või maksimaalset limiiti). Pakkumus, mis ületab hankija poolt seatud maksimaalset piirmäära, lükatakse reeglina tagasi hankija eelarve ületamise tõttu. Kuid kinnitame, et meie pakkumuse aluseks on meie reaalsed, optimeeritud kulupõhised arvutused.

2. Maksumuse Kujunemise Kinnitus Kinnitame, et pakkumuse maksumus 722 736,00 eurot sisaldab endas kõiki Riigihanke alusdokumentidega (RHAD) ettenähtud töid, sealhulgas Lisa 2 Tehnilise kirjelduse nõudeid, ja Osaihing GULIB on võimeline teostama neid töid pakutud maksumusega.

10.4. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et ka Kolmanda isiku selgitus ei ole piisav kõrvaldamaks kahtlust pakkumuse põhjendamatu madalast maksumusest.

10.4.1. Kolmanda isiku väide, et varasem kogemus võimaldab saavutada erakordse operatiivse efektiivsuse on paljasõnaline ega anna mingit usaldusväärset infot selle kohta, milles see efektiivsus seisneb (mida teistel pakkujatel olla ei saa) ja milline kokkuhoid sellega saavutatakse. Arvestades nt Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumuste hinnavahet on väheusutav, et selline kokkuhoid on saavutatav säästliku planeerimisega (tööde ühendamise, tühisõitude ja ajakulu vähendamisega), samuti on usutav, et ka teised pakkujad, kes on üldreeglina oma ala spetsialistid, planeerivad samuti oma kogemuse põhised tegevusi efektiivselt (isegi kui nende väiksem või puuduv kogemus Narvas ei võimalda saavutada erakordset operatiivset efektiivsust).

10.4.2. Kolmanda isiku väide, et nende hinnakujundus põhineb strateegial kasutada

11 (13)

spetsialiseeritud tehnikat ja seadmeid, mis on võimelised oluliselt tõstma tööde teostamise protsesside efektiivsust ja vähendama tööjõukulusid on paljasõnaline ja konkreetsete asjaolude (tehnikaga/seadmetega ja tööjõukuludega) seostamata. Puudub alus väiteks, et teised pakkujad spetsiaalset (spetsialiseeritud) tehnikat ja seadmeid ei kasutaks ja selline suuremahuline kokkuvõtte on kättesaadav vaid Kolmandale isikule.

10.4.3. Kolmanda isiku väite, et pakkumuse maksumus on kalkuleeritud varasemate analoogsete lepingute tegelike kulude alusel, arvestades Riigihanke asjakohaseid nõudeid, sisu ja mõju pakkumuse madalale maksumusele ei ole mõistlikult hoomatav. Samuti ei saa Hankija poolt kindlaks määratud Riigihanke eeldatav maksumus ja Hankija õigus Riigihanke eeldatavat maksumust ületavad pakkumused tagasi lükata kuidagi põhjendada konkreetse pakkumuse madalat maksumust.

10.4.4. Kolmanda isiku korduvad kinnitused, et:

- tema pakkumuse aluseks on *reaalsed, optimeeritud kulupõhised arvestused* ja
- pakkumuse maksumus *sisaldab endas kõiki Riigihanke alusdokumentidega ettenähtud töid* [---] on paljasõnalised, ei vasta RHS §-i 115 eesmärgile ega põhjenda mingil moel pakkumuse madalat maksumust. Nendes paljasõnalistes kinnitustes ei ole midagi, mida Hankija oleks saanud Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatusele hinnangu andmiseks kontrollida.

10.5. Kokkuvõttes ei sisalda Kolmanda isiku selgitus mingeid detailseid andmeid, kuluartikleid, arvutuskäike, meetodikaid vm, mis oleksid võimaldanud Hankijal sisuliselt hinnata pakkumuse maksumuse põhjendatust ja kõrvaldada usutavalt kahtluse sellest, et Kolmanda isiku pakkumus võib olla põhjendamatult madal.

10.6. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija ei kontrollinud Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatust kohase hoolsusega ja Hankija Otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamiseks on vastuolus RHS § 115 lg-dega 1, 7 ja 8, see ei ole piisavalt põhjendatud, läbipaistev ja kontrollitav (kooskõlas RHS § 3 p-iga 1) ning tuleb tunnistada kehtetuks. Vaidlustuskomisjon ei väida, et Kolmanda isiku pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal ja pakkumus tuleks ilmingimata tagasi lükata.

Kui Hankija pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontrolli juba algatas, ei saa kontrolli puudulikkust teostamist või asjaolude pealiskaudset hindamist pidada lubatavaks isegi juhul, kui Hankija esitab põhjendused selle kohta, et ta oli justkui sunnitud Vaidlustaja märgukirjade tõttu RHS § 115 lg 1 kohase kontrolli algatama, kuigi ta ise selleks ennast kohustatuna ei tundud.

11. Kolmanda isiku kvalifitseerimise ja kõrvaldamata jätmise otsused tunnistas vaidlustuskomisjon kehtetuks tulenevalt hankemenetluse etapiviisilisuse põhimõttest kooskõlas RHS § 104 lg-ga 8: kuna Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus tunnistatakse kehtetuks, ei saa olla õiged ka Kolmanda isiku kui eduka pakkuja suhtes tehtud otsused tema kvalifitseerimiseks ja kõrvaldamata jätmiseks.

12. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus rahuldatakse RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 1.

12.1. Vaidlustaja on esitanud tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks summas 4593,75 eurot (käibemaksuta) 26,25 tunni õigusabi osutamise eest tunnihinnaga 175 eurot (käibemaksuta).

Vaidlustuskomisjon leiab, et kõik kulud ei olnud vajalikud ega ole põhjendatud, nt olukorras, kus Hankija selgitusi pakkumuse maksumuse kohta Kolmandalt isikult küsis ja see oli Vaidlustajale vaidlustuse esitamisel teada, puudus Vaidlustajal vajadus paisutada vaidlustuse

mahtu varasemate OÜ GULIB hankelepingu maksumuse suurendamisega seotud väidetega (miks ja kui palju raha juurde küsiti). Need asjaolud oleksid võinud põhistada väidet, et Hankijal pidi tekkima kahtlus, et Kolmanda isiku pakkumuse maksumus võib olla liiga madal, algatamaks kontrollikohustust, kuid ei saanud põhjendada ega tõendada seda, et Kolmanda isiku pakkumuse maksumus on ka Riigihankes nendel asjaoludel põhjendamatult madal. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja vajalikud ja põhjendatud kulud õigusabile on 3500 eurot käibemaksuta (20 tunni eest). Nimetatud summa tuleb Hankijalt Vaidlustaja kasuks välja mõista, samuti riigilõiv summas 1280 eurot.

12.2. Hankija ja Kolmanda isiku kulud jäävad nende endi kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)
Angelika Timusk